

אתָּךְ לְרַגְלִי" (בראשית ל' ל'), שהכוונה ויברך אותם בשבילי], וביאר רב נחמן בר יצחק, שלכך נאמר "חסידו" חסר, לדרוש לשון יחיד, אפילו בשביל חסיד אחד ישמור.

כיון שיצאו רוב שנותיו ולא חטא שוב אינו חוטא

ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא, שוב אינו חוטא, שנאמר, "רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ", ויש לדרוש רגל מלשון סוף, כלומר, מאחר שהגיע לסופו, שעברו רוב שנותיו, מעתה ישמור אותו שלא יחטא.

באה לידו עבירה שתי פעמים ולא חטא שוב לא יחטא

בבית מדרשו של רבי שילא אמרו, כיון שבאה לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה ואינו חוטא, שוב אינו חוטא, שנאמר, "רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ", ויש לדרוש רגל מלשון הרגל, כלומר, מאחר שהרגיל עצמו בדבר זה שתי פעמים, מעתה ישמור אותו שלא יחטא.

"אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן"

ריש לקיש ביאר את הכתוב, "אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן" (משלי ג' ל"ד).

"אם ללצים הוא יליץ" – כלומר, אם בא להתחבר ללצים, הוא עצמו יליץ, לא ימנעוהו ולא יעזרוהו, אלא יתנו לו לעשות בעצמו את הדבר. שאם בא אדם לטמא, להיות רשע, פותחים לו פתח הטומאה להיכנס בו, כלומר נותנים לו אפשרות לעשות כרצונו, ולא שמסייעים אותו, אבל אין מעכבים אותו מלעשות חפצו.

"ולענוים יתן חן" – כלומר אם לענוים הוא בא להתחבר, יתן לו הקב"ה חן, ויסייע אותו בכך. שאם בא אדם לטהר עצמו מסייעים אותו.

וכן שנו בבית מדרשו של רבי ישמעאל, משל לאדם שהיה מוכר נפט ואפרסמון. בא לוקח למדוד נפט, אומר לו המוכר מדוד אתה לעצמך, [מפני שריחו רע]. בא לוקח למדוד אפרסמון, אומר לו המוכר, המתן לי, עד שאמדוד עמך, כדי שנתבסם אני ואתה.

^א "ולענוים" כתיב.